

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

III. Ienam vocatur ad Superintendentiam & professionem. eius
lucubrationes quaedam, & communia cu[m] Magdeburgensibus fulmina in
Synergistas. dißidum cu[m] Strigelio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO
1556.

Eorum conatus & consilia eludit.

velut homines turbulentos ingratosq; quos ipse propemodum omnes, velut serpentes in sinu fouerat, nec porro quicquam commercij cum ijs habere voluit. Interim conatus Flacianorum omnes, & consilia de Synodo cogenda variis artibus elusit impediuitque. Et quanquam Principes nonnulli Flacianorum instinctu magno studio negotium illud vrgerent, Melanchthon tamen, quibuscumque potuit rationibus fregit hunc impetum, effecitque ne dum ipse viueret, vllus huiusmodi conuentus haberetur.

III.
Flacius Ienam vocatur.

Eius libellus mendax de testibus veritatis.

Liber contra Swenckfeld.

Per id tempus Duces Saxoniae Vinarienses, Ioannis Friderici Electoris filij, multum laborabant, vt Flacium Magdeburgo Ienam traducerent honesta conditione proposita, nimirum vt in Vniuersitate noua Theologiam doceret Lutherano ritu, vnàque munere Superintendentis in ditionibus ipsorum fungeretur: Quibus ille sub finem anni 1556. operam suam condixit, modo semestris vnus moram concederent. Erat Flacius id temporis totus in digerendis, quas diximus annalium ecclesiasticorum centuriis. Habebat & librum sub manibus, quem Catalogum inscripsit testium veritatis, mendacis & calumniis refertum: Præterea scriptum quoddam cudebat satis prolixum contra Schvvenckfeldium; neque se expedire poterat ex istis occupationibus, nisi totus ijs vacaret integro semestri, atque interim ab aliis curis molestisq; liber esset: Quod

Quod spacium Principes illi facile concesserunt.

ANN^o

1556.

Heidelber-

Paulò post & Heidelbergam vocatus fuit per Ottonem Henricum Electorem Palatinum, qui per id tempus Ludouico patruo sine hæredibus vita functo, in Electorali dignitate successerat. Et quia decretum habuit publicam religionis atque rituum mutationem inducere, Flacium vocare placuit, vt illius consilio atque opera ad constituendas in Palatinatu ecclesias vteretur.

gam inui-

tatur à

Principe.

Non renuit ille quidem, modo Saxonie Duces Vinarienses, quibus sese iam ad ministerium obligarat, à nexu promissionis solutum isthuc ire paterentur: quod cum obtineri non posset, fides Flacio seruanda fuit, exactoque semestri Ienam migrandum.

Venit isthuc anno 1557. circa festum Paschæ, & in Academia Ienensi præter Erardum Sneppium, Victorinum quoque Strigelium inuenit, hominem Melanchthoni vehementer addictum, cum quo graues deinceps controuersias habuit, vti paulò post dicemus.

Anno 1557.

Ienam ve-

nit, ibique

domiciliũ

figit.

Inualuit per id tempus noua quædam factio, vel heresis inter Lutheranos, cui Flaciani Synergistarum nomen indiderunt, quod in rebus ad salutem pertinentibus humano arbitrio per Dei gratiam excitato, virium nonnihil & cooperandi facultatem tribueret. Ea VVittenbergæ per Melanchthonem concepta primum, inde Lipsiam pro-

Synergy-

starum se-

cta.

cc 3

femi-

ANNO
1557.
VVitten-
bergæ &
Lipsiæ gli-
scit.

feminata est, vbi postmodum anno 1555, per Iohannem Pfeffingerum Melancthonice disciplinæ Theologum in lucem producta fuit, & publicè propagata. Habuit Pfeffingerus iste suos assecclas, quos continuo, simulatque in publicum prodiit hæc secta, Flacius, Ambsdorffius, ceterique Magdeburgenses hostiliter oppugnarunt.

Magdebur-
gum statio
Flaciano-
rum.

Erat Magdeburgum id temporis statio Flacianorum & receptaculum tutissimum, vbi latitabant velut in præsidio quodam, & quoscunq; placuit, Melancthonem, VVittenbergenses, Lipsienses, Osiandrinus, Adia-phoristas, Maioristas, & demum Synergistas velut hostes euangelij, magnis importunisq; clamoribus exagitabant, ac dirum anathematis fulmen, in quoscunque collibitum fuit, lingua calamoque iaculabantur. Interim ipsi reliquis ab euangelio deficientibus se solos purum retinere sincerioris doctrinæ nucleum, & Dei causam agere buccis tumentibus iactitabant. Ideoque Magdeburgum velut officinam spiritualium armorum contra Cæsarem, Mauritium, & nouas Lutheranorum hæreses, imo, vt tum vulgo loquebantur, velut ipsius Dei Cancellariam haberi postulabant: ex qua Flacius eiusque socij decreta diuinæ maiestatis quaquaversum emitterent. Igitur quemadmodum annis superioribus hæreses in Lutheranos exortas è Magdeburgensi præsidio libris editis

Cancellaria Dei vo-
citur.

Synergy-
stas conde-
mnant.

infe-

ANNO
1557.

infectati fuerant; ita & Synergistas, cū pro-
darent in publicum dentatis scriptis lacera-
tos autoritate prætoria velut pro tribunali
condemnarunt: quod factum est, priusquā
Flacius relicto Magdeburgo vocatu princi-
pum in Thuringiam commigravit.

Huius vero nouæ factionis, Synergista-
rum inquam, erat & Victorinus ille Strige-
lius, de quo diximus, Ienensis academię pro-
fessor, qui Flacium eiusq; socios oderat cane-
peius & angue, quod dicitur: quanquam dis-
simulandum illi fuit odium ad tempus, ne
Principes offenderet; à quibus Flacius ge-
neralis ecclesiarum inspector, vnaq; Theolo-
gię professor in Academia constitutus erat.
Itaque velut Archiepiscopus quidam supre-
mam habebat rerum ecclesiasticarum curā:
qua dignitate maiorem inter Lutheranos
sperare non potuit: nisi se Papam quendam
in gente Lutherana constitueret; quod ma-
chinari Flacium V Vittenbergenses omnino
persuasum habuerunt. Hic igitur supremi
fastigij fulgor Strigelium deterruit, ne quod
animo conceptum gerebat odium, in Fla-
cium effunderet. Interim vt erat impoten-
tisanimi cohibere se nō potuit, quin paula-
tim mentis secretum, & odij virulentiam
proderet: quæ tandem velut ruptis repagu-
lis liberius prouolauit; quod per huiusmodi
occasionem factum accepimus.

Flacius no-
uus Papa
inter Lu-
theranos.

A Strigelio
odio habe-
tur.

Mandarat Flacio princeps senior, Ioan-
nes Fridericus secundus, qui suo fratrumq;

IV.

Cura prin-
cipum in

CC 4

nomi-